

Az EU intézményrendszere IV.: egyéb intézmények és szervek: Az Európai Unió Bírósága, az Európai Központi Bank, a Számvevőszék, a Régiók Bizottsága, a Gazdasági és Szociális Bizottság

Az Európai Unió Bíróságának helye és szerepe az uniós intézményrendszerben

Az Európai Unió Bírósága az EU igazságszolgáltatási intézménye. Székhelye Luxembourgban található. **Az Európai Unió Bírósága az intézmény összefoglaló elnevezése, amely a Bíróságot és a Törvényszéket foglalja magában.**

Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése különös hatáskörű törvényszékek létrehozását lehetővé teszi ugyan, de ilyen testület jelenleg nincs. Korábban különös hatáskörű bíróságként működött a 2004-ben létrehozott, 7 bíróból álló Közzolgálati Törvényszék, amely azonban 2016. szeptember 1-jén befejezte működését, miután hatáskörét átruházta a Törvényszékekre.¹

Ahogy *Somssich Réka* rámutat: „Az Európai Bíróság nem nemzetközi bíróság, hanem egy sajátos szupranacionális bíróság, amely funkcióit tekintve ötvözi a tagállami alkotmánybíróságok, illetve felsőbbbíróságok működésének jellemzőit. Határozatai nemcsak azokat kötik, akikre nézve rendelkezést tartalmaznak, hanem azokat kötelező jelleggel kell figyelembe venniük az uniós intézményeknek, valamint a tagállamoknak, beleértve bíróságaikat is. Ezáltal az Európai Bíróság meghatározó befolyást gyakorol nemcsak az uniós jogra, hanem a tagállami jogra is.”²

Az Európai Unió Bíróságának feladat és hatásköre:

Az EUSZ 19. cikkének (1) bekezdése értelmében **az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását a Szerződés értelmzése és alkalmazása során.**

Ez a széles körű felhatalmazás, amely ellenőrző szerepben a többi intézmény fölé helyezi az Európai Bíróságot, lehetővé teszi számára, hogy az uniós intézmények és szervek által elfogadott jogi aktusokat érvénytelennek nyilvánítson; megállapítsa, hogy egy tagállam az uniós jog megsértésével megszegte a Szerződésből eredő kötelezettségét; véleményt nyilvánítson egy, az Európai Unió által megkötni kívánt nemzetközi egyezménynek a Szerződésekkel való összhangjáról; vagy kötelező erővel értelmezze az uniós jogot.³

Az EUSZ 19. cikkének (3) bekezdése konkretizálja az Európai Unió Bírósága hatáskörébe tartozó feladatokat:

- dönt a tagállamok vagy az intézmények valamelyike, illetve valamely természetes vagy jogi személy által hozzá benyújtott keresetekkel elé terjesztett ügyekben;

---

¹ Gombos Katalin: Az Európai Unió Bírósága In: Bóka János – Gombos Katalin – Szegedi László: Az európai Unió intézményrendszere Dialóg Campus Budapest, 2019. 91.o.

² Somssich Réka: Az Európai Unió Bírósága In: Arató Krisztina – Koller Boglárka (szerk.): Az európai Unió politikai rendszere Dialóg Campus Budapest, 2019. 125.o.

³ Uo.

- a nemzeti bíróságok kérelmére előzetes döntést hoz az uniós jog értelmezésére vagy az intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességére vonatkozó kérdésekről;
- dönt a Szerződésekben meghatározott egyéb esetekben.⁴

Az Európai Unió Bíróságának felépítése

Ahogy fentebb említettük, az Európai Unió Bírósága egy kétszintű bírói fórum, amely a Bíróságból és a Törvényszékből áll, amelyek egyfajta hatáskörmegosztás alapján járnak el. **A Törvényszék határozatával szemben fellebbezéssel lehet élni a Bírósághoz, a Bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben hozott ítéletekkel, végzéseikkel szemben ugyanakkor nincs lehetőség jogorvoslatra.**

Az EUSZ 19. cikk (2) bekezdése és az EUMSZ 253. cikke értelmében **a Bíróság és a Törvényszék bíráit, valamint a Bíróság főtanácsnokait olyan személyek közül kell kiválasztani, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik saját országukban rendelkeznek a legmagasabb bírói kinevezéshez szükséges kvalitásokkal vagy egyébként elismert jogtudósok.**

A Bíróság

A Bíróság tagállamonként egy bíróból áll, így jelenleg 27 tagja van, elnökét a bírák maguk közül választják egy 3 éves időszakra. Az EUMSZ 253. cikke szerint a Bíróság bíráit és főtanácsnokait a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hat évre nevezik ki. A bírói és főtanácsnoki kar háromévenként részlegesen megújul, a távozó bírák és főtanácsnokok újra kinevezhetők.

Juhász Endre, a Bíróság magyar bírója 2004-től

Forrás: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/fo2_7026/hu/ (2020.06.24.)

A bírák 3, illetve 5 fős tanácsokban, esetenként nagytanácsban vagy teljes ülés keretében járnak el. Az általános eljárási forma az 5 fős tanács, 3 fős tanácsban általában akkor ülésezik, ha az ügy egyszerűbb megítélésű. A nagytanács 15 főből áll és akkor jár el, ha az ügy komplex jogi megítélésű vagy nagy jelentőségű kérdéseket vet fel. A teljes ülés rendkívül ritka, olyan speciális eljárásokban alkalmazzák, mint például egy uniós biztos, európai ombudsman felmentése vagy az Európai Számvevőszék tagjának hivatalából való elmozdítása.⁵

A Bíróságon 11 főtanácsnok is tevékenykedik. Funkciójuk speciális: egyfajta javaslattevőként járnak el az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lezárását követően, a Bíróság határozatának meghozatala előtt. Egyértelmű megítélésű ügyekben a Bíróság főtanácsnok közreműködése nélkül jár el. A főtanácsnoki intézmény

---

⁴ EUSZ 19. cikk (3) bekezdés

⁵ Somssich 2019.126.o.

jelentősége abban áll, hogy a Bíróság döntésének meghozatala előtt egyfajta független jogi szakvéleményt kapjon. A bírák a főtanácsnok indítványához nincsenek kötve, attól eltérő döntést is hozhatnak.⁶

A Törvényszék

A Törvényszéket – korábbi elnevezéssel Elsőfokú Bíróságot – az Egységes Európai Okmány újításai alapján, a **Bíróság tehermentesítésére 1989-ben állították fel.** Az EUSZ 19. cikkének (2) bekezdése értelmében **a Törvényszéket tagállamonként legalább egy bíró alkotja. A rugalmas szabályozás lehetővé tette, hogy a Törvényszék bíráinak létszámát az ügyteherre tekintettel folyamatosan növeljék. A Törvényszék bíráinak száma 2015. december 25-től negyven, 2016. szeptember 1-jétől negyvenhét, 2019. szeptember 1-jétől pedig tagállamonként kettő.**⁷

Csehi Zoltán és Berke Barna

2016-tól a Törvényszék magyar bírái

Forrás: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/lo2_7035/hu/ (2020.06.24.)

Az EUMSZ 254. cikke értelmében **a Törvényszék bíráit a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hat évre nevezik ki.** A bírói kar háromévenként részlegesen megújul, a távozó bírák újra kinevezhetők. A Törvényszék elnökét a bírák maguk közül választják meg hároméves időtartamra, az elnök újraválasztható.

A Törvényszék főszabály szerint három- vagy ötfős tanácsokban, esetenként egyes bíróként jár el. A bonyolultabb megítélésű ügyeket a 15 fős nagytanács tárgyalja.

Az Európai Unió Bíróságának főbb eljárásai

Az Európai Bíróság fontosabb eljárásait az alábbi táblázat foglalja össze:

Eljárás neve	Eljárás rendeltetése	Ki indíthatja	Ki ellen indítható
Kötelezettségszegési eljárás	Keretében megállapíthatja, hogy valamely tagállam megszegte a Szerződésből eredő kötelezettségét. A kötelezettségszegés többféle formát ölthet: jelentheti a Szerződések egy konkrét rendelkezésének megsértését, egy uniós irányelv átültetésének elmulasztását vagy helytelen átültetését, egy uniós rendelettel ellentétes előírás fenntartását vagy a	- Európai Bizottság - tagállamok	- tagállamok

⁶ Kende Tamás–Szűcs Tamás–Jeney Petra: Európai közjog és politika Budapest, Wolters Kluwer 2017, 368.o.

⁷ Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 48. cikke

Az Európai Unió politikai és intézményrendszere 9. lecke (50 perc)

	rendelet egyébként helytelen alkalmazását. ⁸		
Semmisség megállapítása iránti eljárás	Az Európai Bírósághoz keresetet lehet benyújtani, hogy megvizsgálja az uniós intézmények és szervek által elfogadott jogi aktusok jogszerűségét, és adott esetben semmisnek nyilvánítsa azokat. A Bíróság és a törvényszék kvázi alkotmánybírói feladatot lát el, amikor másodlagos uniós jogforrások érvényességével kapcsolatban foglal állást, és szükség esetén e jogforrások a bíróságok döntései eredményeként kerülnek ki az uniós jogrendszerből. ⁹	Privilegizált kérelmezők (feltétel nélküli keresetindítási joggal bírnak): - tagállamok - Európai Bizottság - Tanács - Európai Parlament Kvázi privilegizált kérelmezők (csak bizonyos feltétel mellett van keresetindítási joguk): - Számvevőszék; - Európai Központi Bank; - Régiók Bizottsága - nemzeti parlamentek, illetve nemzeti parlamentek kamarája Nem privilegizált keresetindításra jogosultak (akiket az aktus valamilyen módon érint): - természetes személyek - jogi személyek	
Mulasztási eljárás	Az EU intézményeivel, szerveivel és hivatalaival szemben indítható, ha az nem fogadott el egy jogi aktust, aminek az elfogadására köteles lett volna. Az eljárás célja, hogy ne csak a tagállamok és az unió egyéb jogalanyai legyenek kötelesek betartani az uniós jogi kötelezettségeiket, hanem ezen kötelezettségek betartása kikényszeríthető legyen az uniós intézményektől, szervektől és hivataloktól is. ¹⁰	Feltétel nélkül keresetindításra jogosultak: - tagállamok - az EU intézményei Feltétellel keresetindításra jogosultak: - természetes személyek; - jogi személyek	- az EU intézményei, szervei, hivatalai
Előzetes döntéshozatali eljárás	Az előzetes döntéshozatali eljárás az Európai Bíróság legsajátosabb és leggyakoribb eljárása, a Bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik. Lényege, hogy az uniós jog tagállami bíróság általi alkalmazása során az uniós jog értelmezésének vagy érvényességének kérdésében az Európai Bíróság a tagállami bíróság kezdeményezésére az érintett uniós jogi előírást kötelező erővel értelmezi, illetve dönt annak érvényességéről. ¹¹	- tagállami bíróságok	
Vélemény iránti eljárás	A Bíróság jogosult véleményt adni az Unió által megkötött tervezett nemzetközi megállapodásnak a Szerződéssel való összhangjáról. A véleménynek különös jelentősége van, ugyanis amennyiben az negatív, a megállapodás megfelelő újra-	- tagállamok - Európai Bizottság - Tanács - Európai Parlament	

⁸ Somssich 2019. 129.o.

⁹ Gombos Katalin: Az Európai Unió jogrendszere és közjogának alapjai Wolters Kluwer Budapest, 2017. 264.o.

¹⁰ Gombos 2017. 275.o.

¹¹ Somssich 2019. 136.o.

	tárgyalás vagy a Szerződés módosítása hiányában nem köthető meg. ¹²		
--	--	--	--

Forrás: Saját szerkesztésű táblázat

Az Európai Unió Bíróságának hatása az integráció fejlődésére: a szerződésekben kapott fő feladatának ellátásával, a közösségi jog értelmezésével a Bíróság kiemelkedő szerepet játszott az integráció fejlődésében. E minőségében a Bíróság számos mérföldkőnek minősülő ítélettel segítette elő az európai integráció erősödését. Az alapító szerződésekben például nem volt egyértelműen megfogalmazva, hogy a közösségi jog elsőbbséget élvez a nemzeti joggal szemben. Az ebből adódó problémát a Bíróság oldotta meg az alkotmányos jelentőségű a **Costa v ENEL** ügyben. A **közösségi jog elsőbbségének elve** arra ad választ, hogy a közösségi jogi norma és belső jogszabály ütközésénél melyik érvényesüljön a konkrét ügy eldöntése során. A Bíróság az ügygel kapcsolatban megállapította: a hagyományos nemzetközi szerződésektől eltérően, az EGK-Szerződés létrehozott egy saját jogrendszert, amely a Szerződés hatályba lépésekor a tagállamok jogrendszerének szerves részévé vált, és amelyet azok bíróságai kötelesek alkalmazni. Azzal, hogy a tagállamok egy saját intézményrendszerrel, és jogi személyiséggel rendelkező, valamint - a tagállami hatáskörök átruházásából adódóan - tényleges hatalommal bíró Közösséget hoztak létre, meghatározott területeken ugyan, de korlátozták saját szuverenitásukat, és így a saját állampolgáraikra és önmagukra is kötelező jogot hoztak létre. Az EGK Szerződésben vállalt kötelezettségek nem lehetnének feltétel nélküliek, ha az aláírók jövőbeli jogalkotási aktusai kétségbe vonhatnák azokat. Mindebből következik, hogy a közösségi joggal szemben, annak eredeti és sajátos természete miatt nem érvényesíthető semmiféle belső jogszabály, bármilyen formában hozták is létre, anélkül, hogy e jog el ne veszítené közösségi jellegét, és anélkül, hogy magának a Közösségnek a jogalapja meg ne kérdőjeleződne. A Bíróság jogértelmezése következtében vált általánossá az ún. **közvetlen hatály elve** is, amelynek értelmében a természetes és jogi személyek nemzeti bíróságaik előtt hivatkozhatnak a közösségi jogforrásokra. Konkrétan a van Gend en Loos ügyben vetődött fel a kérdés, hogy az EKSZ egyik rendelkezésére hivatkozhat-e egy magánfél a holland bíróság előtt. A Bíróság úgy döntött, hogy mivel a közösségi jogszabályok tartalmukban a magánfelek közötti jogviszonyokat is közvetlenül érintik, így hatályuk nem korlátozódhat a Közösség és a tagállam viszonyára. A Bíróság azonban azt is megállapította, hogy a közösségi jog közvetlen hatályának vannak feltételei is (kérdéses rendelkezés világos és feltétel nélküli), tehát nem minden közösségi jogi norma bír közvetlen hatállyal. Egy adott közösségi jogi norma közvetlen hatályára vagy az alapító szerződések rendelkezéseiből vagy a Bíróság ítéleteiből lehet következtetni.

A Számvevőszék

A Számvevőszék helye és szerepe az uniós intézményrendszerben

A luxemburgi székhelyű Számvevőszék felállításáról szóló határozat 1975-ben született, az intézmény 1977-ben kezdte meg működését, az EU pénzügyi működését ellenőrző intézmény. A Maastrichti Szerződés emelte a Számvevőszéket az Unió korábbi fő szerveivel azonos szintre. A Számvevőszék szerepének erősödése több okra vezethető vissza. Egyrészt arra, hogy az 1980-as évek

¹² Somssich 2019. 138.o.

kezdetétől a közösségi bevételek és kiadások jelentősen nőttek, másrészt felmerült, hogy a közösségi intézmények forrásfelhasználásában is megfigyelhető a pazarlás. Ráadásul a tagállamokban felmerülő korrupciós ügyeknek nem egyszer vannak uniós vonásai, az EU által különféle jogcímenek kihelyezett pénzeszközök egy része nem éri el eredeti rendeltetését.

Az EUMSZ 285. cikke értelmében **a Számvevőszék tagállamonként 1-1- tagból áll, akik feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, az Unió általános érdekében járnak el.**

A tagállamok javaslata alapján, az EP-vel való konzultációt követően a Tanács minősített többséggel fogadja el a Számvevőszék tagjainak listáját. **A Számvevőszék tagjainak mandátuma hat év, megújítható. A tagok maguk közül három évre választják az elnököt, akinek megbízatása ugyancsak megújítható.**¹³

Gállné Pelcz Ildikó, a számvevőszék magyar tagja

Forrás: <https://www.eca.europa.eu/hu/Pages/OrganizationChartList.aspx> (2020.06.24.)

A Számvevőszék feladat- és hatásköre

- Ellenőrzi az **EU bevételeit és kiadásait**, hogy megállapítsa, szabályszerű-e az uniós források előteremtése és elköltése, megfelelően történik-e elszámolásuk, és költséghatékony-e a felhasználásuk.
- Ellenőrzéseket végez az **uniós pénzforrásokat kezelő személyek és szervezetek körében** – ideértve azokat a helyszíni ellenőrzéseket is, melyeket az uniós intézményeknél (különösen a Bizottságnál), valamint az uniós tagállamokban, illetve az uniós támogatásban részesülő országokban folytat le.
- Megállapításait és ajánlásait ún. ellenőrzési **jelentésekben** fogalmazza meg az Európai Bizottság és a tagállami kormányok számára.
- Ha **csalás, korrupció és más jogellenes tevékenység** gyanúja merül fel, értesíti az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF).
- Éves jelentést készít az EP és a Tanács számára. A Parlament a jelentés részletes áttekintését követően dönt arról, jóváhagyja-e az uniós költségvetés végrehajtását, melyért a Bizottság tartozik felelősséggel.
- **Szakvéleménnyel** szolgál az uniós szakpolitikusoknak arról, hogyan lehet az uniós pénzgazdálkodást hatékonyabbá és a polgárok felé elszámoltathatóbbá tenni.

Az Európai Számvevőszék a fentiekén túlmenően véleményezi az uniós pénzgazdálkodás szempontjából releváns előkészítő jogszabályokat, továbbá áttekintő, helyzetértékelő

---

¹³ EUMSZ 286. cikk (2) bekezdés.

anyagokat, állásfoglalásokat és alkalmi kiadványokat tesz közzé az uniós államháztartással kapcsolatos témákban.¹⁴

Az Európai Központi Bank (EKB) helye és szerepe az uniós intézményrendszerben

A monetáris unió kiteljesedésével politikai és gazdasági értelemben egyaránt az EKB vált az öt főszerv után az Unió legfontosabb intézményévé. Elődje, az 1994 és 1998 között működött Európai Monetáris Intézet volt.

Az EUMSZ 282. cikkének (3) bekezdése értelmében **az EKB teljesen független intézmény, tehát nem kérhet, és nem fogadhat elutasításokat sem a tagállami kormányoktól, sem bármely más uniós intézménytől, szervtől, hivataltól.** Az EKB tőkéjét a tagállamok központi bankjai jegyzik. Az EKB döntéseit, illetve mulasztásait a Bíróság felülvizsgálhatja, s az EKB maga is indíthat eljárást a Bíróság előtt. **Székhelye Frankfurt am Mainban van.**

Legfontosabb célja az árstabilitás megőrzése, vagyis az infláció alacsonyan tartása. Feladatai közé tartozik a jegybanki alapkamat megállapítása, az eurózóna valutatartalékainak kezelése, szükség esetén valutapiaci beavatkozások végrehajtása, az euróbankjegyek és -pénzermék ellátásának biztosítása, a pénzügyi rendszer működőképességének fenntartása, a pénzügyi folyamatok folyamatos elemzése.

Az EKB két alapvető különbséget mutat egy átlagos jegybanktól. Először is, függetlensége a politikai-kormányzati döntéshozataltól nagyobb, hiszen amíg egy nemzeti jegybank függetlensége voltaképpen egy kormánytól függ, addig az EKB státusának megváltoztatásához számos politikai szereplő (az Európai Parlament és a tagállami kormányokat tömörítő Tanács) konszenzusa szükséges. Másodszor, számos jegybanki feladat ellátása mellett egy alapvető funkció azonban hiányzik az EKB portfóliójából: a végső hitelezői feladatkör.¹⁵ Ez azt jelenti – mutat rá Arató Krisztina – hogy egy „átlagos” jegybank (az USA-ban a *Federal Reserve*, Magyarországon a *Magyar Nemzeti Bank*) felhatalmazott arra, hogy súlyos esetekben, a pénzügyi összeomlás megelőzése érdekében pénzügyintézeteknek likviditási segítséget nyújtson; mivel ezzel az EKB eredetileg nem rendelkezett, a 2008-bankitört válság különösen komoly kihívást jelentett.¹⁶

Az Európai Központi Bank része a **Központi Bankok Európai Rendszerének**, amelynek tagja rajta kívül az EU tagállamok összes jegybankja, függetlenül az eurózóna-tagságtól; valamint az **Eurosystemnek**, amely csak az EKB-t és az eurózóna-tagállamok jegybankjait foglalja magában.

Szervezeti felépítése:

Az EUMSZ 283. cikkének értelmében **az EKB legfőbb döntéshozó szerve a Kormányzótanács, az Európai Központi Bank Igazgatóságának tagjaiból és azon**

---

¹⁴ https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-court-auditors_hu (2020.06.24.)

¹⁵ McCormick 2015, 226–228. o.

¹⁶ Arató Krisztina:

tagállamok nemzeti központi bankjainak az elnökeiből áll, amelyek pénzneme az euró.

Az Igazgatóság az elnökből, az alelnökből és négy további tagból áll. Az Igazgatóság tagjait az európai tanács minősített többséggel, a Tanácsnak az EP-vel és az EKB Kormányzótanácsával folytatott konzultációt követően nevezi ki, megbízatásuk nyolc évre szól és nem újítható meg.

Christine Lagarde, az Európai központi Bank 2019-ben megválasztott elnöke
Forrás: <https://www.britannica.com/biography/Christine-Lagarde> (2020.06.24.)

Gazdasági és Szociális Bizottság (ECOSOC)

Az ECOSOC helye és szerepe az uniós intézményrendszerben:

Az ECOSOC az Unió brüsszeli székhelyű tanácsadó szerve, az 1957-es Római szerződés hozta létre azzal a céllal, hogy a különféle gazdasági, szociális érdekcsoportokat bekapcsolják a közösségi döntések előkészítésébe. Az ECOSOC fennállás során mindeddig általában viszonylag jelentéktelen maradt, **Jacques Delors bizottsági elnöksége idején azonban fontossága átmenetileg valamelyest megnőtt**, mivel Delors fogékony volt a szociálpolitikai kérdések iránt. A GSZB ekkor kapta fennállása során eddigi talán legfontosabb politikai szerepét, amikor 1998-ban Delors kikérte a véleményét a Szociális Charta tervéről.¹⁷

Az EUMSZ 300. cikkének (2) bekezdése szerint **a Gazdasági és Szociális Bizottság a munkaadók és a munkavállalók szervezeteiből, valamint a civil társadalom egyébterületeit, így különösen a gazdasági és társadalmi élet, az állampolgári részvétel, a szakmai és a kulturális területek reprezentatív szereplőit tömörítő szervezetek képviselőiből áll.**

Az EUMSZ 301. cikke 350 főben maximalizálja az ECOSOC létszámát. **Az ECOSOC tagjait a tagállamok javaslata alapján a Tanács nevezi ki, megbízatásuk öt évre szól és megújítható.**

Az EUMSZ 300. cikkének (4) bekezdése kimondja az ECOSOC tagjainak teljes függetlenségét, valamint hogy a szerv az Unió általános érdekében jár el.

Hatáskör:

A testület célja, hogy az Uniókülönböző gazdasági és szociális érdekcsoportjainak véleményét az EU döntéshozó szervei megismerjék, illetve döntéseiknél figyelembe

---

¹⁷ Kende Tamás - Szűcs Tamás (szerk.): Európai közjog és politika Complex Kiadó Budapest, 2006. 248-249-o.

vehessék. **Feladata, hogy tanácsokat adjon a Bizottságnak az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak gazdasági, szociális és foglalkoztatási ügyekben, amelyek a szerződésben meghatározott kérdésekben konzultálni kötelesek a testülettel, bár a véleményét már nem kötelesek figyelembe venni.** Az EP, a Tanács és a Bizottság ezen felül minden olyan esetben konzultálhat az ECOSOC-kal, amikor azt indokoltnak tartják, valamint az ECOSOC saját kezdeményezésére is adhat véleményt, ha ezt indokoltnak tartja.¹⁸

Az ECOSOC-kal történő kötelező konzultáció eseteit az EUMSZ rendelkezései tartalmazzák:

- agrárpolitika (43. cikk),
- a személyek és a szolgáltatások szabad mozgása (46., 50. és 59. cikk),
- versenypolitika (91., 95. és 100. cikk),
- közvetett adók harmonizálása (113. cikk),
- a belső piacra vonatkozó jogszabályok közelítése (114. és 115. cikk),
- foglalkoztatáspolitikai (148., 149. és 153. cikk),
- szociálpolitika, oktatás, szakképzés és ifjúság (156., 165. és 166. cikk),
- közegészségügy (168. cikk),
- fogyasztóvédelem (169. cikk),
- transzeurópai hálózatok (172. cikk),
- iparpolitika (173. cikk),
- gazdasági, társadalmi és területi kohézió (175. cikk),
- kutatás és technológiafejlesztés, valamint úrkutatás (182. és 188. cikk),
- környezetvédelem (192. cikk).

Régiók Bizottsága

A Régiók Bizottságának helye és szerepe az uniós intézményrendszerben:

Az ECOSOC mellett az Unió másik tanácsadó intézménye, amelyet az Maastrichti Szerződés hozott létre, abból a célból, hogy lehetővé tegyék a helyi és regionális szervek számára, hogy közvetlen beleszólást kapjanak a közösségi döntéshozatalba. A brüsszeli székhelyű szerv működését 1994-en kezdte meg, létszáma párhuzamosan növekedett az új tagállamok csatlakozásával. Az EUMSZ 305. cikke 350 főben maximalizálja a létszámát és kimondja, hogy a Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag elfogadott határozatban állapítja meg a Régiók Bizottságának összetételét. A Régiók Bizottságának tagjait öt évre nevezik ki, megbízatásuk megújítható.

A Régiók Bizottsága a regionális és helyi testületek olyan képviselőiből áll, akik valamely regionális vagy helyi testületben választással nyert képviselői megbízatással rendelkeznek, vagy valamely választott testületnek politikai felelősséggel tartoznak.¹⁹

Hasonlóan az ECOSOC-hoz **a Régiók bizottságának tagjai is teljesen függetlenek és az uniós általános érdekében végzik tevékenységüket.**²⁰

---

¹⁸ EUMSZ 304. cikk

¹⁹ EUMSZ 300. cikk (3) bekezdés

²⁰ EUMSZ 300. cikk (4) bekezdés

Hatáskör:

Az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság a Szerződésben meghatározott esetekben, továbbá minden olyan – különösen a határokon átnyúló együttműködést érintő – esetben, amikor ezt az intézmények valamelyike indokoltnak tartja, konzultál a Régiók Bizottságával. A bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.²¹

A kötelező konzultáció esetei az alábbiak:

- oktatási, szakképzési és ifjúsági ügyek (EUMSZ 165. cikke)
- kultúra (EUMSZ 167. cikke)
- közegészségügy (EUMSZ 168. cikke)
- transzeurópai közlekedési, távközlési és energiahálózatok (EUMSZ 172. cikke)
- gazdasági és társadalmi kohézió (EUMSZ 175., 177. és 178. cikke).

A Régiók Bizottságának nagyon fontos jogköre az uniós aktusok vonatkozásában az Európai Bírósághoz fordulás joga. A Lisszaboni Szerződés hatálybalépésével teljesedett ki e lehetősége. Mint kvázi privilegizált keresetindításra jogosult a saját előjogai védelme érdekében semmissé nyilvánítási eljárást kezdeményezhet a Bíróságnál, amennyiben úgy véli, hogy kötelező konzultáció esetében nem keresték meg konzultációra irányuló kérelemmel, vagy ha a konzultációs eljárást nem szabályszerűen alkalmazták.

---

²¹ EUMSZ 307. cikk

Ellenőrző kérdések:

1. Ismertesse az Európai Unió Bíróságának szervezeti felépítését!
2. Hány tagja van a Bíróságnak és ki jelenleg a Bíróság magyar bírója?
3. Hány tagja van a Törvényszéknek és kik jelenleg a Törvényszék magyar bírái?
4. Hol van az európai Unió Bíróságának székhelye?
5. Sorolja fel az Európai Unió Bíróságának fontosabb eljárásait?
6. Hol van a Számvevőszék székhelye és mi a feladata?
7. Hol van az Európai Központi Bank székhelye és mi a feladat?
8. Ki jelenleg az Európai Központi Bank elnöke?
9. Mi az ECOSOC feladata és rendeltetése az uniós intézményrendszerben?
10. Mi a Régiók Bizottságának feladata és rendeltetése az uniós intézményrendszerben?

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE